

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС: Модернізація системи вищої освіти України

*Матеріали VI Міжнародної наукової конференції
“Модернізація системи вищої освіти відповідно
до Програми розвитку освіти в Україні на 2005–2010 роки”,
м. Судак, Автономна Республіка Крим,
20 травня 2006 р.*

*та Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Вища освіта в контексті державної політики України”,
м. Київ, МАУП, 14 грудня 2006 р.*

Київ 2007

ББК 74.58(4УКР)я43
Б79

Відповідальний редактор *В. М. Чирков*
(видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”)

Болонський процес: Модернізація системи вищої освіти
Б79 України: Матеріали VI Міжнар. наук. конф. “Модернізація системи вищої освіти відповідно до Програми розвитку освіти в Україні на 2005–2010 роки”, м. Судак, Автономна Республіка Крим, 20 трав. 2006 р. та Всеукр. наук.-практ. конф. “Вища освіта в контексті державної політики України”, м. Київ, МАУП, 14 груд. 2006 р. — К. : МАУП, 2007. — 328 с.: іл. — Бібліогр. в кінці статей.

ISBN 978-966-608-755-6

У пропонованому збірнику наукових праць висвітлюються проблеми модернізації системи вищої освіти України, трансформації освітньої системи країни в умовах розвитку постіндустріального суспільства. Вища освіта розглядається в контексті державної політики України.

Для науковців, державних службовців, менеджерів освіти, викладачів і студентів, які навчаються за такими напрямками і спеціальностями: державне управління, політологія, менеджмент, маркетинг, педагогіка, міжнародні відносини.

ББК 74.58(4УКР)я43+74.58я43

ISBN 978-966-608-755-6

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2007

Зміст

Розділ I

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА 2005–2010 рр. 8

Мамонов К. А., Мамонова Н. В.

*Трансформація освітньої системи України в умовах
розвитку постіндустріального суспільства 9*

Судаков В. И., Алиев Р. М., Балинска И.

*Проблема трансформации социальных функций
института образования в современных
постсоциалистических государствах 15*

Кочетова К. А., Нестеренко О. В.

*Інтеграція вищих навчальних закладів і роботодавців
як фактор обопільного підвищення конкурентоспроможності 27*

Яковенчук О. А.

*Як застосувати зарубіжний досвід прискореного навчання
в педагогіці України 31*

Балинска И.

*Принципы современных образовательных реформ
в контексте положений Болонской декларации 42*

Корнеева Л. О., Сіницький М. Є.

Підхід до якості вищої освіти з позицій ISO 9001:2000 49

Спивакова Н. А.

*Основные направления развития системы высшего образования
в условиях трансформационных процессов Украины 63*

Рябченко І. М., Глупак О. М.

*Досвід впровадження сучасних технологій дистанційного
навчання у навчальний процес і науку 68*

Штефан Л. В.

*Гуманізація самостійної роботи шляхом втілення
сучасних педагогічних технологій 76*

Орлова О. І.

*Потенціал релаксаційної функції культури
в управлінні сучасним навчальним закладом 82*

ПОТЕНЦІАЛ РЕЛАКСАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ КУЛЬТУРИ В УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Як відомо, культура — це надзвичайно складне суспільне явище за своїми структурними ознаками і функціональними особливостями. Вона охоплює сукупність суспільних досягнень суспільства в матеріальному та духовному житті людей, відображує певний рівень інтелектуального розвитку людини та людства, систему цінностей і норм, які регулюють суспільну діяльність індивідуальних, колективних та інституційних суб'єктів суспільного життя.

Вочевидь, сучасній культурі притаманні і нові, інноваційні вектори розвитку, які загалом обумовлюються процесами глобалізації. Зазначимо, що переважна більшість сучасних дослідників підкреслюють, що глобалізація сучасного культурного розвитку суттєво ускладнює завдання наукового розуміння як самого феномена культури, так і його функціональної специфіки [1, 86–89].

Протягом останніх десятиліть вченими було запропоновано чимало визначень культури. Цей процес триває і зараз. Здебільшого під культурою розуміють генетично не успадковану сукупність (систему) засобів, форм і нормативних зразків взаємодії людей, що необхідно для підтримки індивідуальної та спільної діяльності, передання набутого досвіду та ефективної адаптації до навколишнього природного середовища [3, 97–100].

Таке розуміння доволі виразно підкреслює базисний технологічний статус культури як основоположного чинника організації суспільного життя людей. Проте важливо враховувати, що творчий та організаційний потенціал культури формується під впливом цілісної системи детермінант, серед яких важливу функціональну роль відіграють релаксаційні детермінанти.

Вочевидь, що люди фізіологічно не можуть існувати, перебуваючи в режимі постійного напруження. Саме тому в будь-якій культурі виникає завдання зняття індивідуальної та колективної напруженості в системах діяльності та поведінки соціальних суб'єктів. На вирішення цього завдання безпосередньо спрямовано релаксаційну функцію культури [2].

Відомо, що важливим чинником життя людини є засвоєння певних зразків культурної регламентації природних засобів індивідуального розслаблення — відпочинку, сміху, плачу, гніву, сповіді тощо. Для зняття колективної напруженості в суспільстві традиційно організовуються свята, фестивалі, карнавали, розваги. Смысл свята полягає загалом не в тому, що в цей день не потрібно працювати. Свято — особлива суспільна подія, коли колективна напруженість знімається в естетичній та емоційно піднесеній формі [4, 277–279]. Тому до свят люди готуються заздалегідь: оголошуються святкові дні, встановлюється порядок масових святкових заходів (урочистих зборів, концертних і спортивних програм, народних гулянь тощо). Слід також зазначити, що цивілізоване суспільство постійно шукає нові шляхи усунення негативних форм релаксації засобами розширення мережі оздоровчих, розважальних, туристичних і науково-пізнавальних закладів, які могли б конкурувати з такими поширеними негативними формами релаксації, як пияцтво та наркоманія.

У сучасному менеджменті освіти актуалізація потенціалу релаксаційної функції культури — важливий чинник підвищення ефективності управління навчальними закладами. Для вирішення завдань гармонізації стосунків між суб'єктами навчально-виховного процесу цілеспрямовано впроваджуються різноманітні релаксаційні практики — дискотеки, урочистості, концерти, відзначення пам'ятних дат, екскурсії, спортивні змагання та ін.

Зазначимо також, що в контексті реалізації основоположних цілей та завдань Болонської декларації потреби в актуалізації потенціалу релаксаційних практик стають все більш нагальними. Адже формування єдиного європейського простору вищої освіти пов'язано із посиленням комунікації між викладачами та студентами різних країн. За таких умов постає завдання щодо створення умов для найбільш дієвої та ефективної адаптації до

конкретних функціональних особливостей вузу тієї чи іншої країни. Вочевидь, таку адаптацію в найбільш ефективних формах може бути здійснено в режимі організації неформальних комунікацій з використанням певних соціокультурних засобів релаксації.

Крім того, релаксація є стимулом інноваційного розвитку освітньої організації в аспекті організації навчального процесу. Проте відомо, як інтенсивна інформатизація та запровадження в сучасну систему навчання інформаційних технологій загалом сприяють значному перенавантаженню нервової системи студентів. Вочевидь, пошук дієвих способів зняття нервового напруження є актуальною проблемою.

Але можна констатувати, що, незважаючи на важливість вирішення цієї проблеми, наразі немає апробованих методик її розв'язання засобами релаксації. Саме тому питання, як досягти бажаних та ефективних результатів управлінської діяльності в сучасному навчальному закладі засобом актуалізації потенціалу релаксаційної функції культури, потребує подальшої творчої наукової розробки.

Література

1. *Дарендорф Р.* У пошуках нового устрою. — К., 2006. — 109 с.
2. *Кравченко А. И.* Общая социология. — М., 2002. — 368 с.
3. *Смелзер Н.* Проблеми соціології. — Л., 2003. — 128 с.
4. *Титаренко Т. М.* Життєвий світ особистості: у межах та за межами буденності. — К., 2003. — 376 с.